



# JÄRFÄLLA KOMMUN

Miljö- och hälsoskyddsenshetens faktablad nr 7

## PCB

*PCB (polyklorerade bifenyler) användes i Sverige bland annat i den stora satsningen på bostadsproduktionen under 60-talet där PCB tillsattes som mjukgörare i de fogmassor som var till för att tätta och ta upp rörelser i fasader av t ex betongelement. Lagen om PCB ställer krav på att fastighetsägaren ska inventera och sanera vid förekomst av höga halter av PCB.*

De flesta PCB-föreningar är trögflytande oljelika vätskor. De har flera värdefulla tekniska egenskaper och har använts i elektrisk utrustning som transformatorer och kondensatorer och även som mjukgörare i plast och i fogmassor.

PCB kan finnas kvar i vissa byggmaterial från 1956-1973, men beträffande kondensatorer med PCB, bör man kontrollera utrustning som installerades t.o.m. 1980. PCB-användning i öppna system (t.ex. som mjukgörare i fogmassor) förbjöds 1972. Det är möjligt att fogmassa med PCB som funnits kvar i lager kan ha använts även senare. Därför bör kontrollen även omfatta fogmassa som monterats 1973.



### **PCB är hormonstörande och kan ge skador på lever och nervsystem.**

I Sverige får vi sannolikt i oss PCB främst via födan t ex fet fisk. Det är mycket angeläget att giftet tas bort ur byggnader och destrueras på ett miljöriktigt sätt så fort som möjligt eftersom ett läckage från byggnader till miljön och näringskedjorna ständigt pågår.

### **Det här ska du som fastighetsägare göra:**

#### **1. Inventera och undersök**

När är huset byggt? När gjordes renovering? Finns fogmassor kring fönster, halksäkra golv eller isolerutor, kondensatorer, dörrstängare? I det fall huset är omfogat – togs den gamla fogen bort? Mycket information om hur en inventering kan gå till samt annan information om PCB hittar du på [www.sanerapcb.nu](http://www.sanerapcb.nu)

#### **2. Analysera**

Om undersökningen visar att den kan finnas PCB i byggnadsmaterialet, tag prover och skicka dem för analys. Anlita konsult hjälp för provtagning.

#### **3. Dokumentera**

Skriv ner och dokumentera vad du kommit fram till. Märk ut ev. fynd på ritningar, sätt ”Farligt avfall”-klistermärken på misstänkta PCB-kondensatorer och dörrstängare, det underlättar vid saneringen.

#### **4. Sanera**

Anmäl saneringen senast 3 veckor innan till miljö- och bygglovsnämnden. För detta finns en speciellt framtagen blankett på kommunens hemsida. Anlita en fogentreprenör som arbetar enligt metod som beskrivits av Svenska Fogbranschens Riksförbund (SFR) och fråga även efter tidigare erfarenhet av sanering av PCB-haltiga fogmassor. Samråd gärna med kommunens miljö- och hälsoskyddsenshet innan anmälan av saneringen.

Det finns två slutdatum för när saneringen ska vara avklarad, 30 juni 2014 respektive 30 juni 2016.

Vilket datum som gäller beror på byggnaden.

För mer information läs Förordningen (2007:19) om PCB m.m.

**Vill du veta mer? Kontakta oss på miljö- och hälsoskyddsensheten**

### Vid ombyggnad eller renovering:

Oljekondensatorer i lysrörsarmaturer tillverkade före 1974 ska hanteras som farligt avfall. Detsamma gäller för fogmassa och s.k. akrudyrgolv, tillverkade före 1974, som kan innehålla PCB. Det finns inget säkert sätt att se om en produkt innehåller PCB. Handelsnamnen kan vara en ledtråd men produkten ska alltid analyseras innan åtgärd vidtas.

Vid ombyggnad kan den gamla fogen ha tryckts in och en ny lagts utanpå. Detta komplicerar provtagning och analys, även om PCB "smittar" den nya fogen efterhand.

Enligt avfallsförordningen (SFS 2011:927) är PCB-haltigt material farligt avfall. Särskilda tillstånd från länsstyrelsen krävs för transport och hantering av sådant avfall.

### Exempel på var man hittar PCB-haltiga material

Användningsområde	Placering	År
Akrudyrgolv	halksäkra golv	före 1972
Fogmassa	mellan fasadplattor, betongelement	1957-72
Förseglingsmassa	isolerglasfönster	1957-72
Hydraulolja	hissar, dörrstängare etc	
Kondensatorer	lysrörsarmatur, oljebrännare	1950-80
Transformatorer	transformatorolja	1950-72

**Förordningen - SFS 2007:19 - finns att läsa i sin helhet på [www.Notisum.se](http://www.Notisum.se)**

**Mer information om PCB finner du på [www.sanerapcb.nu](http://www.sanerapcb.nu)**

Där finns lagar, fakta, rutiner, mallar och instruktioner hur du ska hantera PCB i fastigheter.